

Przemysław Krajewski, Mieszek Pawłowski

Osina, st. 1, gm. loco, woj.
szczecińskie, AZP 26-10/58

Informator Archeologiczny : badania 28, 78-79

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i przeznaczeniu. Wyróżniono wśród nich pozostałości czterech palenisk, 21 jam, 6 dołów postępujących, czterech ziemianek lub półziemianek.

Pięć obiektów (2, 14, 23, 25, 26) nie zawierało w wypełniku ułamków ceramiki i nie może być bliżej określone chronologicznie.

Na okres epoki brązu kultury łużyckiej datowano jedną tylko jamę (ob. 17) o bliżej nie ustalonej funkcji, która dostarczyła 10 fragm. ceramiki.

Na wczesny okres wpływów rzymskich kultury przeworskiej, faza B₂, datowano 4 obiekty (18, 19, 23bis). Pochodzi z nich 236 fragm. ceramiki, przęślik, fragm. grzebienia kościanego, jednowarstwowego, trzyczęściowego, łączonego nitem.

Na późny okres wpływów rzymskich kultury przeworskiej datowane są pojedyncze fragm. ceramiki odkryte na stropie calca oraz będące domieszką wczesnośredniowiecznej warstwy kulturowej. Obiekty z tego czasu zostały zniszczone prawdopodobnie przez piasznicę lub przez osadnictwo wczesnośredniowieczne.

Na okres wczesnego średniowiecza datowano materiały pochodzące z 25. rozpoznanych obiektów oraz bardzo zniszczonej głęboką orką, niwelacją terenu, wybieraniem piasku warstwy kulturowej, o maksymalnej miąższości ok. 30,35 cm. Na fazę C (800–950) wczesnego średniowiecza datowano 2 obiekty (1 i 21), w których dominowały formy ceramiki wykonane w technice częściowego obtaczania na kole garncarskim. Również warstwa kulturowa dostarczyła ceramiki tego rodzaju.

Na fazę E (XI/XII–poł. XIII w.) omawianego okresu datowano obiekty 7, 7b, 9, które dostarczyły materiału ceramicznego wykonanego w technice całkowitego obtaczania. Wyróżniono tu naczynia z cylindryczną szyjką, z plastyczną listwą na brzuścu, garnki o esowatym profilu, zdobione dookolnymi żłobkami na brzuścu, naczynie doniczkowate, znaki garncarskie na dnach naczyń.

Pozostałe obiekty dostarczyły ułamków ceramiki bądź to wymieszanych ze sobą w prawie równych proporcjach z faz C i E, bądź tak silnie zniszczonych, że nie jest możliwe precyzyjne przyporządkowanie ich jednej z wyżej wymienionych faz. Datowano je więc ogólnie na okres wczesnego średniowiecza — fazy C i E łącznie.

Na złożu wtórnym odkryto pojedyncze wióry i odłupki krzemienne, datowane ogólnie na epokę kamienia.

Uchwytne tylko w warstwie kulturowej fragm. ceramiki stalowoszarej, kremowożółtej i ceglano-czerwonej stanowią jedynie niecałe 2% całości zespołu i dostały się tam w okresie późniejszym, wraz z wywożonym na pola obornikiem

Łącznie odkryto 3148 fragm. ceramiki — 1420 z warstwy kulturowej i 1728 z obiektów.

Osina, st. 1
gm. loco, woj. szczecińskie
AZP 26–10/58

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Badania prowadził mgr Przemysław Krajewski (autor sprawozdania) z udziałem mgr. Mieszka Pawłowskiego i studentów archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Pierwszy sezon badań. Punkt osadniczy o nie rozpoznanej funkcji, z epoki brązu, cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnego średniowiecza.

Stanowisko zostało zarejestrowane zimą 1992/1993 r. Położone jest ok. 1500 m na północny wschód od wsi Osina, w lesie, po obu stronach linii kolejowej Szczecin–Kołobrzeg.

W wyniku szczegółowych badań powierzchniowych zinwentaryzowano ok. 95 kurhanów; nie jest wykluczone, że wolne przestrzenie pomiędzy skupiskami kurhanów zajmują groby płaskie. Celem badań było pozyskanie zespołów źródeł mogących stanowić podstawę do sformułowania wniosku o wpis stanowiska do rejestru zabytków.

Do badań wytypowano kurhan nr 48 o średnicy ok. 7,6 m i wysokości 0,9 m, położony w części południowo-wschodniej stanowiska. Pracami wykopaliskowymi objęto obszar 95 m². Zarejestrowano 6 obiektów nieruchomych:

— obiekty 2 i 3 — położone bezpośrednio u podstawy nasypu kurhanu od strony południowo-zachodniej i zachodniej formą i treścią wskazują na związek z kulturą duchową ludności użytkującej cmentarzysko;

— obiekty 5 i 6 — zlokalizowane poniżej spagowych partii nasypu kurhanu, funkcja nie rozpoznana, związek z okresem wczesnego średniowiecza tylko hipotetyczny ze względu na brak ruchomego materiału archeologicznego w ich wypełniskach;

— obiekt 4 — krawędź bruku kamiennego uchwycona w części zachodniej wykopu, poza zasięgiem nasypu kurhanu nr 48, związanego najprawdopodobniej z położonym obok kurhanem nr 50 (element jego konstrukcji);

— obiekt 1 — wyróżniony poza zasięgiem nasypu kurhanu nr 48, w części południowo-wschodniej wykopu — analiza stratygrafii, formy oraz treści kulturowej pozwala stwierdzić, że jest to spągowa część innego kurhanu, o nasypie zniszczonym przez pobliską drogę; z przyczyn pozamerytorycznych wyeksplorowano jedynie jego część.

Jak więc widać, nie zarejestrowano obiektów nieruchomych, które związane byłyby z epoką brązu. Kilka fragm. ceramiki kultury łużyckiej oraz artefakty krzemienne zdeponowane były na złożu wtórnym (w nasypie kurhanu). Należy przypuszczać, że ewentualne obiekty łużyckie — o ile znajdowały się w tej części stanowiska — zostały zniszczone w trakcie budowy nasypów kurhanów.

Z okresem wczesnego średniowiecza związana jest pozostała część źródeł ruchomych, na które składają się: fragm. ceramiki (destrukty co najmniej pięciu naczyń typu Menkendorf), świek żelazny, 3 fragm. przepalonych kości.

Ze względu na stopień zniszczenia (trzy serie nasadzeń i zrębów drzew, współczesna gospodarka leśna) nie udało się ustalić formy pochówka. Ze względu jednak na znikomą ilość materiału osteologicznego (pozyskanego ze stropowych części nasypu kurhanu) oraz mając na uwadze cechy obrządku pogrzebowego w tym okresie można sądzić, że prawdopodobnie był to popielnicowy grób nakurhanowy.

Kurhan nr 48 oraz obiekt 1 w oparciu o cechy formalne ceramiki można datować na koniec IX–2. poł. X w.

Badania winny być kontynuowane ze względu na stopień zniszczenia nasypów części kurhanów oraz planowane dalsze prace leśne.

**Podeblęcie, st. 1, grodzisko
gm. Trojanów, woj. siedleckie
AZP 69-73/—**

Uniwersytet Warszawski Instytut Archeologii

Badania prowadzili mgr mgr Paul Barford i Ewa Marczak (autorzy sprawozdania) pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąssowskiego. Udział wzięli studenci Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz wolontariusze ze Stanów Zjednoczonych, Anglii i Polski. Analizy dendrochronologiczne wykonał dr Tomasz Ważny. Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Dziełają sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne: VIII–XI w.

Tegoroczne badania koncentrowały się głównie w zachodniej, słabo dotąd przebadanej części grodziska (st. 1), gdzie wytyczono 3 wykopy (XXXIV–XXXVI) o łącznej powierzchni 352 m². Celem prac było poznanie rozplanowania przestrzennego obiektów.

Wykop XXXIV dostarczył najciekawszych w tym sezonie odkryć. W północnej jego części odkryto duży obiekt (5 x 3 m i 2 m głębokości) — dwufazową jamę (ziemiankę?) wypełnioną ciemną ziemią, w której natrafiono na pozostałości drewnianych konstrukcji. Eksploracja tego obiektu będzie kontynuowana w przyszłym sezonie. Interesującym odkryciem w wykopie był rów o nieregularnym kształcie, biegnący równolegle do krawędzi